

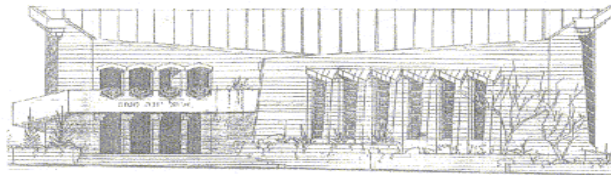
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spector

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשת שבת חזון תשס"ט מאת הרב דוד אברהם ספקטור בנושא:

הַאֲבָכָה בַּחֲדָשׁ הַחֲמִשִּׁי

שבת שלום. בזמן בית שני, שאלו אנשי בבל (זכריה ז, ג) שאלה נוקבת: הַאֲבָכָה בַּחֲדָשׁ הַחֲמִשִּׁי הַנֶּזֶר כְּאֶשֶׁר עָשִׂיתִי זֶה כִּמְהָ שָׁנִים. האם אבכה ואצום בתשעה באב, כאשר בכיתי וצמתי בגלות בבל משך שבעים שנה, כאשר העם היה בגלות בבל, הארץ, ירושלים ובית-המקדש היו חרבים. הלא עכשיו אחרי שבעים שנות גלות בבל, חלק מהעם שב לציון. ארץ ישראל נבנית וירושלים מתיישבת ורוב המקדש השני עומד על תילו, האם עדיין יש לבכות ולצום בתשעה באב? וה' משיב: (ח) וַיְהִי דְבַר ה' אֶל זְכַרְיָה לְאֹמֶר (ט) מִשְׁפָּט אָמַת שְׁפָטוּ וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עָשׂוּ אִישׁ אֶת אָחִיו. (י) וְאֶלְמָנָה וְיָתוֹם נָרַ וְעַנִּי אֶל תַּעֲשֶׂקוּ וְרַעַת אִישׁ אָחִיו אֶל תַּחֲשֹׁבוּ בְלִבְבְּכֶם. (יא) וְיִמְאַנּוּ לְהַקְשִׁיב וְיִתְּנוּ כֶּתֶף סִרְרָתָם וְאֶזְנֵיהֶם הִכְפִּידוּ מִשְׁמוֹעַ. משיב להם ה' ע"י זכריה הנביא. כן יש לבכות ולצום בתשעה באב. נכון חלק מהעם שב מבבל. נכון הארץ וירושלים נבנית. נכון רוב המקדש השני עומד על תילו, אבל עדיין יש לתקן את סיבות החורבן ולכן חֶסֶד וְרַחֲמִים עָשׂוּ אִישׁ אֶת אָחִיו. רק אז תהיה צום חמישי לששון ולשמחה ולא תהיה עוד סיבה לבכות ולצום בתשעה באב. גם היום יש שואלים הַאֲבָכָה בַּחֲדָשׁ הַחֲמִשִּׁי? האם עדיין תשעה באב רלוונטי ואקטואלי? ויש מוסיפים ושואלים: האם עוד שיך לומר בתפילת נחם על ירושלים שהיא "אבלה מבלי בניה ושוממה מאין יושב". השנה בתודה לנשיא אובמה אין מה להסתפק. יש לבכות בצום החמישי. עדיין יש חלקים גדולים מירושלים שהם "בלי בניה ושוממה מאין יושב" ואם רק יעז יהודי לבנות שם את ביתו, אז יקומו עליו נשיא מדינת הים, ובעקבותיו שאר ראשי אומות העולם. ועל אלה אני בוכה בתשעה באב. אף שמאז מלחמת ששת הימים חלקים גדולים מירושלים בין החומות ומחוצה לה מאוכלסים במאות אלפי יהודים ועל אלה אני שמח ביום ירושלים ואומר הלל עם ברכה. ולא רק על ירושלים והמקדש אני בוכה בט' באב אלא גם על חורבן הארץ, אשר עדיין בחלקים גדולים אין ישוב יהודי ואסור ליהודים לגור בהם. בליל הסדר אנו אומרים "פרעה לא גזר אלא על הזכרים ולכן בקש לעקור את הכל". וכן ראשי אומות העולם מבקשים לעקור את הכל מחלקי ארץ ישראל ולגזור על "הריבוי הטבעי" של עם ישראל. על אלה אני בוכה בליל ט' באב ואומר את הקינה "שומרון קול תתן". יחד עם זה ביום העצמאות אני שמח ואומר הלל עם ברכה, שלמרות גזרות הספר הלבן יצאנו אחרי השואה ממות לחיים ומעבדות לחרות בהקמת מדינת ישראל וזכינו בארץ ל"ריבוי טבעי" של חמש מליון ושלש מאות אלף יהודים ומתוכם כרבע מליון יהודים ביהודה ושומרון. היום אנו הקהילה היהודית הגדולה ביותר בעולם. לכן אפילו בתשעה באב עצמו הבכי על החורבן מחול דמעות של גיל ושמחה על ראשית וצמיחת גאולתנו ותשעה באב גם נקרא מועד ולכן אין אומרים בו תחנון ואחרי חצות קמים מאבלות החורבן לקראת הגאולה. וחוזרת השאלה הַאֲבָכָה בַּחֲדָשׁ הַחֲמִשִּׁי? התשובה היא כן. בתשעה באב לא אבכה רק על חורבן הארץ, ירושלים והמקדש, אלא בעיקר על חורבן העם ועל יצרא דשנאת חנם שעדיין רוקד בינינו. מצד אחד יש שמחה גדולה על בנין האומה בארצה. לא רק בנין פיסי אלא בשנים האחרונות גם בנין רוחני. שבוע שעבר היינו בכנס רבני ישראל בגבול הצפון בכפר גלעדי ליד תל-חי. בסיום בתל-דן סיפר המדריך מאחד הקיבוצים, נאות מרדכי שהוא מארגן כל ליל שבת תפילה בקיבוץ עם כ-15 חברי הקיבוץ. תוך כדי הסברו צלצל הטלפון הנייד ואשה מקיבוץ צרעה שאלה שתי שאלות בהלכה. מצד שני הלב בוכה בתשעה באב על סיבת החורבן השני, שנאת חנם שעדיין נמצא בחלק מהחברה הישראלית. באחד הלילות טיילנו בשבילי קיבוץ כפר גלעדי ופגשנו חבר קיבוץ ותיק בן 72, עוזי, בן למייסדי כפר גלעדי. שוחחנו אותו כשעה ובין השאר אמר לנו שהוא מאד חושש מחורבן הבית השלישי. מדינת ישראל היא בשבילו הבית השלישי והוא רואה שאבני הבית השלישי נופלות אחת אחרי השניה ע"י המריבות והמחלוקות שבתוכנו. הוא לא ידע כמה הוא צדק. התקשרו אלי לכפר גלעדי מהמשמר האזרחי בבית-שמש וספרו על ה-ROLLING STONES, האבנים המתעופפות ופוגעות בבני אדם בשני צידי רחוב מעפילי אגוז. שאלו האם מותר לטלפן בליל שבת למשטרה להזעיק עזרה? אחי ורעי, זריקת אבנים זה פיקוח נפש ממש! אני אישית נפגעת קלות בכתף מפגיעת אבן שנזרקה עלי על ידי ילדה ערביה במחנה נוצרת כאשר שרתתי בצבא ברצועת עזה. מעולם לא חשבתי שיכול להיות שיהודים זורקים על יהודים אבנים. כאשר היו בזמנו מהומות שבת ברחוב בר אילן בירושלים, שאלתי את הרב צבי יהודה קוק, אם זריקת אבנים מותרת משום שאבן נחשבת מוקצה מחמת גופו ואסור להרים אותה בידיים? הרב צבי יהודה נזף בי ואמר: מה אתה שואל אותי מהלכות מוקצה. אבן זה כלי של רוצח! ואם בָּאָבֶן יָד אֲשֶׁר יָמוֹת בָּהּ הִנָּהוּ וְיָמֹת רָצָח הוּא (במדבר לה, יח). לכן אם יש זריקת אבנים בשבת מצוה למנוע שפיכות דמים ולקרוא למשטרה להציל הנרדף על ידי מטר אבנים מהרודף אותו. ועל השאלה הזאת אבכה בחודש החמישי, בתשעה באב. ועם כל זה אני שמח בשאר ימות השנה על אהבת חנם שיש בעם ישראל וגם בעיר בית-שמש בין אלפי יהודים מחוגים שונים, שביום יום אוהבים זה את זה ומכבדים זה את זה ואינם שותפים כלל לשנאת חנם של זריקת אבנים. נרבה באהבת חנם ויתקיים בנו המשך נבואת זכריה (ח, ט): צוֹם הַחֲמִישִׁי יִהְיֶה לְבֵית יְהוּדָה לְשִׂשׁוֹן וְלִשְׂמִיחָה וְהָאֲמָת וְהַשָּׁלוֹם אָהָבוּ.